

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 44.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 30 øyr. á forsiðuni, 20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

Leygardag hin 3. novbr. 1934.

Kostar kr. 1,50 fjóðringsárið — Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstøðum og skrivstovuni. Telf. 143.

8. árg.

Kapitalismunnar ragnarokkur.

Maður móti manni. Klassi móti klassa.
Fólk móti fólk. Rasur ella fólkasløg móti fólkasløgum.

Knasið, kúgið, trælkið! —

tað eru loysunarorðini.

Bróðurskapur verður bannaður. Yvirflóð er tó til — til øll

setið tí solidaritetin, frælsið og bróðurskapin í hásetið!

Mannaættin suffar í tronga, í leinkjum. Einstaklingurin skoðar eftir einum glotta. Men tjúkri og tjúkri troðkast skýgini og fjala teirri mildu lívgvandi sól-
ini, fjala sólanna samkenslu,

medkensluna hvør við øðrum, fjala menniskjunnar samdrátti, medvirkanina hvør fyri øðrum, fjala solidaritetin manna millum, solidaritetin yvir fyri einstaklinginum, yvir fyri landi og fólk.

unnar arbeiði megu øll sonn kristin, ið dagliga biðja til hin stórsta javnaðarmannin, ið hevur gingið her á foldum, Kristus, fylkjast við øllum socialismum

Eitt ilt andlit sært tú.

Tú sært mann reisast móti manni, klassa móti klassa, fólkasløg móti fólkasløgum. Tað er eitt ilt andlit av mannaættini, tú sært. Hin knýtti nevin reiggjast í allar ættir. Knasa, kúga og trælka vil hann. Og hesin nevin orkar sum hann vil. Hygg at verðini í dag. Hvør kann lodda dýbdina av vandanum, neyðini og vesaldóminum, ið nú eins og eitt dómadagsstríð rembið um heim-
in, kring alla verðina. Knasaðir, kúgaðir og trælkaðir stynja herskarar av milliónum eins og

Ábáls blóð móti himli. Rættisloysi, arbeiðsloysi, hungur, svøltur og neyð — og tó er verðin stór, rík uppá alt, ið menniskjunum torva. Tó kundi ríklígt verið fyri øll, hvønn einstakling. Tó kundi mannaættarinnar andlit verið mildt, gott og lukkuligt, bert lurtað var eftir honum, sum fyri 1934 árum síðani við orðum og læru síni og lívi sínum vísti á bróðurskapin, medkensluna og samdráttin og samvirkanina manna millum.

Hví er so vorðið — hvat er orsøkin?

Hví er lívið so myrkt og dapurt? Hví ræður hetta ófatuliga skilaloysi, ið ger milliónir rættisleysar, armar og subsistensleysar?

Svarið liggur beint fyri. Tað er ófatiligt, at ikki hvør einasti, ið hvussu er øllum teim, ið suffa, líða og finast burtur í armóðini — tað er ófatiligt, at tey, ið eru tey mongu, ikki skulu fata orsøkina til teirra vesaldóm. Men tað er vist

sjálvur vesaldómurin, ið hevur doyvt, slovað, trøngt og skert evnini í heila takið at hugsa og siggja. Hetta er tað tragiska — tað vónleysa. Hetta er tað fyrsta, vit megu leggja allan okkara mátt á fyri at yvirvinna. Øll okkara tíð, øll okkara evni megu leggjast í at vekja, kveikja lív í evnini at hugsa og siggja klárt og hjart orsøkina til alla vannlukkuna.

Øll kristin og allir socialistar megu fylkjast!

Kapitalismunnar djævulsk lyndi má svekkast, so hvør einasti skal siggja og fata hennara illa ránsmanna andlit. Mænað

má verða fram móti og hin heilagi eldur í sálirnar til at slætta og tína hennara oyðandi makt her á foldum. Til hetta fræls-

Socialiseringin av produksjónsmidlunum.

Tað, ið nú tínist í allar ættir, og sum ofta fer fyri „ravnar og hundar“, til útlenskar og heimligar kuponklipparar, eigur at falla aftur til fólk, hin strevandi og slítandi flokkin.

Vit hava av og á sýnt, víst á, at hin greiðasti og beinasti vegin er at koma samfelaginum burtur úr fíggjarligum óføri, er socialiseringin av framleiðslumidlunum. Her skulu flytast fram nokur brot úr eini grein í „Socialistinum“, ið greinliga sýnir sannleikan í socialismunnar høvuðshugsjón:

Landsins møguligleikar, framleiðslumidlur og ágóði skulu ikki verða einstaklingsins, men fólksins ogn.

Í sókninum Orsa í Dalarne í Svøríki rindar eingin íbúgvári skatt.

Hvussu ber hetta til? Liva íbúgvavararnir har sum steinaldarfólk fyri uttan skúla, sjúkrahús, vegir, telefon og hvat annað, vit nú kunna nevna av nútíðmans tekniskum og andilgum góðum framstígum og lutum?

Nei, nei! Henda sókn hevur bestu skúlar við hópi av lærarum. Har eru jarðbanar, frálík akvegir, telefon, meiarfir, vældrenaður bour, vælroktaðar skógar, sagverk o. s. fr. Har

og rættvísistráandi menniskjum.

Kapitalisman, lyndið til bara at hugsa um sjálvan seg, hjartalagið, ið offrar sjálvt hitt halgasta og reinasta fyri egna makt og ríkidómi at fremja, hitt steinharða hjartað, ið rekur milliónur av menniskjum í kríggj, blóðtystandi hat, villskap, neyð og vesaldóm, so stóran, at eingi orð evna at siga frá honum — henda djævulsku sálur- og samfelagsspilla má tíkast og ruddast út á jorðini. Hon er rótin og årsøkin til alt tað illa. Hon hevur komið verðini í eitt sjóðandi helviti — og hon tykist nú at vera komin til hin eysta ragnarokk, hvarí hon, aftaná at hava oytt og slættað alt til jarðar, er við at taka sínar herforarar og teldu tænarar av fótum. Ístaðin fyri henda helvitisanda, ið ongum, allraminst sínum mætastu stríðsmönnum gav lukku, seta vit solidaritetin, frælsið og bróðurskapin í háseti. Tá lýsnar himmalin, tí yvirflóð er til — til øll.

oftast uttanfyri landamarkið, eiga aksiubrev uppá skóginar? Ágóðin flýtur út av sóknini, tínist í eystur og vestur — skattirnir økja, arbeiðsloysið nívur sum marran. Vit nýtast ikki at siga meiri, øll kenna tessverri skilið alt ov væl.

Omanfyri standandi vísrítyðningin av skógbrúkinum í ymsum stöðum í Svøríki, men tað vísir eisini greitt tann ómetiliga samfelagsliga týðning tað hevur, at samfelagið — í hesum tilfallinum sóknið — eigir ognarrættin til produksjónarmidlarnar.

Atti samfelagið Føroyar — lögtingið og kommunurnar allar tær føroysku produksjónarmidlarnar og kundi inkassera ágóðan av teim, vildu vit vist verið eins væl stódd og íbúgvavararnir í Orsa.

Hugsjið okkum, um lögtingið og kommunurnar høvdu haft fingið allan ágóðan við bankavirkninum í Føroyum, allan ágóðan, sum útlenskir kapitalistar — millumhandlarnir — hava skúmað av Føroyum! Hugsjið okkum um allar tann ágóði í Føroyum, sum er farið til og fíndur av útlenskum sum heimligum einstaklingum, var fallin aftur til landið. Hugsjið okkum, um alt okkara vinnulív arbeiðið eftir einum heildarplan, og at allar inntøkukeldur vóru leiddar soleiðis, at yvirskotið, ágóðin, fall Føroya lögtingi og kommunum og harvið Føroya fólk til góðar. Hugsjið okkum, um Føroyar vóru socialiseraðar!

Á Føroya lögtingi 1934.

Sildaveiðan. „Meðan grasið grør, doyrið ryssan“. Sambandið og sjálfstýrið halda, at væl er vorðið sum er sildaveiðini viðvíkjandi.

Sildaveiðarar í Føroyum hava heitt á tingið um at fáa ásett sildavakrarar og fáa gjørt eitt hvørt annað sildaveiðuni í Føroyum til frama.

Í 1933 víðtók tingið at geva vinnunevndini í hendi at kanna málið.

Tórshavnar tekniski skúli

byrjar um miðjan november í ár. Hann, sum ætlar sær at ganga á henda skúla, kann venda sær til formannin fyri Havnar handverksmeistarafelag (Johs. Simonsen) áðrenn 10. november.